

Trollhättans Stad

Granskning av biblioteksverksamheten

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
1. Inledning	3
1.1. Bakgrund	3
1.2. Syfte och revisionsfrågor	3
1.3. Revisionskriterier	3
1.4. Metod	3
1.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd.....	3
2. Organisation	4
2.1. Biblioteken i Trollhättans Stad.....	4
2.2. Bibliotekets arbete med prioriterade grupper	5
2.3. Bibliotekets arbete med demokratiuppdraget	5
2.4. Vår bedömning	6
3. Uppdrag och riktlinjer	7
3.1. Styrdokument	7
3.2. Måluppfyllelse	8
3.3. Vår bedömning	9
4. Resursfördelning	10
4.1. Budget och utfall	10
4.2. Nettokostnad	10
4.3. Fördelning av resurser utifrån behov och uppdrag	11
4.4. Vår bedömning	13
5. Kontroll och uppföljning	14
5.1. Intern kontroll	14
5.2. Uppföljning.....	14
5.3. Vår bedömning	14
6. Samlad bedömning	15
6.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna.....	15
6.2. Slutsatser.....	15
Bilaga 1. Bakgrund	17
Bilaga 2. Revisionskriterier	18
Bilaga 3. Källförteckning	20
Bilaga 4. Organisationsbeskrivning per bibliotek	21
Bilaga 5. Måluppfyllelse	23

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Trollhättan Stad genomfört en granskning av biblioteksverksamheten. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning av biblioteksverksamheten.

Granskningen visar att biblioteksverksamhetens *organisation* i stort är anpassad för att möta medborgarnas behov och efterleva de krav som finns i bibliotekslagen. Det centrala Stadsbiblioteket erbjuder ett större utbud medan övriga bibliotek är anpassade efter de olika behov som finns i närområdet. Biblioteken arbetar med samtliga grupper som ska prioriteras enligt bibliotekslagen. Till följd av ett tidigare politiskt beslut tillhör stadens bibliotek två olika resultatenheter. Kronan bibliotek tillhör Kronan kulturhus, medan övriga bibliotek är organiserade inom biblioteksverksamheten. Granskningen visar att det till följd av detta finns en otydlighet kring beslutsmandat och samverkan mellan biblioteksverksamheten och Kronan bibliotek.

Granskningen visar att nämnden har antagit egna mål utifrån fullmäktiges mål- och resursplan. Biblioteksverksamheten arbetar även utifrån fullmäktiges antagna biblioteksplan för 2020–2023. Av granskningen framgår att styrdokument kopplade till biblioteksverksamheten är väl förankrade i verksamheten.

Vad gäller resursfördelning och ekonomi uppvisar biblioteksverksamheten per april 2020 god måluppfyllelse och budget i balans. Biblioteksverksamheten genomgår dock ett långsiktigt utvecklingsarbete som till stor del finansieras av externa bidrag. Det finns en osäkerhet kring fortsatt finansiering av detta arbete. I det fall den externa finansieringen uteblir kommer nämnden sannolikt behöva prioritera mellan bibliotekets olika uppdrag.

Granskningen visar att nämnden fastställt en internkontrollplan för 2020 som grundar sig i en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnden har också följt upp sin verksamhet och budget i tertialrapport per april i enlighet med stadens bestämmelser om styrning och ekonomi. Det framkommer dock att det finns viss otydlighet kring hur Stadens biblioteksplan följs upp.

Utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är vår sammanfattande bedömning att nämnden i stort säkerställt en ändamålsenlig styrning av biblioteksverksamheten.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi Kultur och fritidsnämnden att:

- ▶ Tydliggöra samverkan och beslutsvägar mellan Kronan bibliotek och övriga biblioteksenheter.
- ▶ Se över konsekvenser av utebliven extern finansiering och tydliggöra vad verksamheten ska arbeta med utifrån risk för minskade resurser.
- ▶ Tydliggöra hur biblioteksplanen följs upp.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionen har mot bakgrund av sin risk- och väsentlighetsanalys sett att det är väsentligt att granska om kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning av biblioteksverksamheten. Bakgrund framgår av bilaga 1.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning av biblioteksverksamheten.

I granskningen besvaras följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kultur- och fritidsnämnden säkerställt att biblioteken har en ändamålsenlig organisation?
- ▶ Finns det tydliga uppdrag och ändamålsenliga riktlinjer för biblioteksverksamheten?
- ▶ Har kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning för biblioteksverksamheten?
- ▶ Har kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av biblioteksverksamheten?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser, slutsatser och bedömningar. Revisionskriterierna beskrivs närmare i bilaga 2 och utgörs i denna granskning av:

- ▶ Kommunallagen
- ▶ Bibliotekslagen
- ▶ Trollhättans Stads biblioteksplan
- ▶ Trollhättans Stads övriga policyer, riktlinjer och rutiner för biblioteksverksamheten

1.4. Metod

Granskningen har genomförts genom dokumentstudier samt intervjuer. Källförteckning framgår av bilaga 3. Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att sakfelsgranska rapporten.

1.5. Avgränsningar och ansvarig nämnd

Granskningen avser kultur- och fritidsnämnden. Granskningen omfattar inte skolbibliotek, utan rör enbart folkbibliotek. Vidare avgränsas granskningen till ställda revisionsfrågor.

2. Organisation

2.1. Biblioteken i Trollhättans Stad

Inom kultur- och fritidsnämndens verksamhet finns tre bibliotek: Stadsbiblioteket, Sylte bibliotek och Kronan bibliotek. Det finns också en bokbuss. Stadsbiblioteket, Sylte bibliotek och bokbussen är folkbibliotek och Kronan bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek.

Stadsbiblioteket arbetar övergripande med samtliga målgrupper. Utbud och tjänster ska spegla det samlade behovet hos hela stadens invånare. Upptagningsområdet för Stadsbiblioteket och bokbussen är hela Trollhättans Stad med småtätorter. Övriga biblioteksenheter anpassar verksamheten efter behoven i närområdet.¹

Samtliga bibliotek är organiserade under samma resultatenheter, med undantag för Kronan bibliotek som är organiserat under Kronan kulturhus. Det innebär att biblioteksverksamheten har ekonomi- och personalansvar för Stadsbiblioteket, Sylte bibliotek och Bokbussen. Kronan kulturhus har ekonomi- och personalansvar för Kronan bibliotek (se bild 1 nedan).

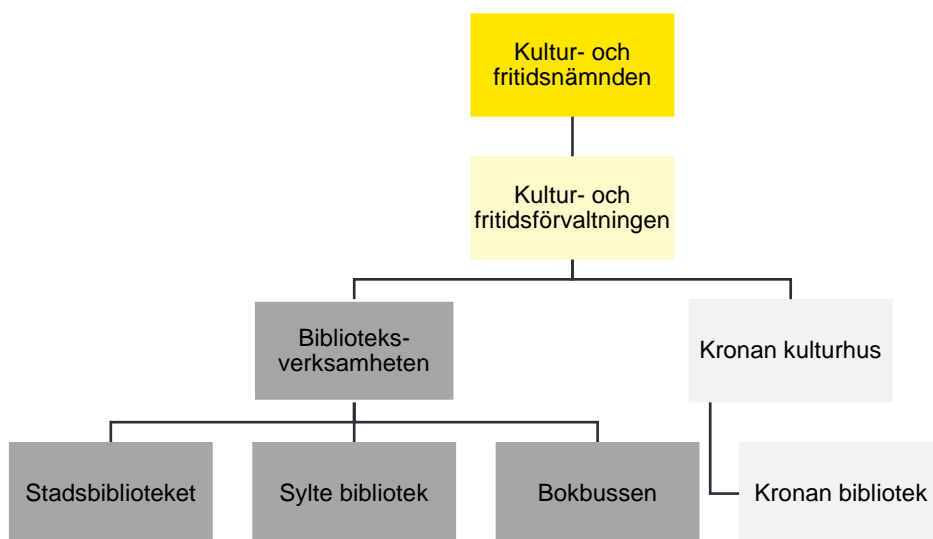

Bild 1. Organisationsschema över biblioteksverksamheten inom kultur- och fritidsförvaltningen

Uppdelningen mellan Kronan och övriga bibliotek grundas i ett beslut från kommunfullmäktige om ett särskilt uppdrag till Kronan kulturhus. Beslutet innebär att Kultur- och fritidsnämnden tillsammans med Arbetsmarknads- och socialnämnden samt Utbildningsnämnden har ett gemensamt helhetsansvar för Kronan kulturhus, varin Kronan bibliotek ingår. Uppdraget innebär att verksamheterna inom Kronan kulturhus ska samarbeta över förvaltningsgränserna. Avdelningschef för Kronan bibliotek deltar både i ledningsgruppen för Kronan kulturhus och i ledningsgruppen för biblioteksverksamheten.

¹ Detaljerad beskrivning av respektive bibliotek finns i bilaga 4

Av genomförda intervjuer framgår att samverkan mellan Kronan bibliotek och stadens övriga bibliotek till viss del är otydlig. Det finns ingen samverkansrutin eller motsvarande som anger inom vilka frågor biblioteken ska samverka. Beslutsvägarna upplevs ibland också som långa och ineffektiva. Beslut behöver ofta behandlas i både ledningsgruppen för biblioteksverksamheten och i ledningsgruppen för Kronans kulturhus. Det är inte heller alltid tydligt vilken chef som har slutligt mandat att besluta om frågor som rör både Kronan bibliotek och övriga bibliotek. Organisationen med två ledningsgrupper har också skapat olika arbetsplatskulturer, vilket medfört att bibliotekarierna har olika sätt att förankra eller ta upp frågor i organisationen.

2.2. Bibliotekets arbete med prioriterade grupper

Biblioteken ska enligt bibliotekslagen ägna särskild uppmärksamhet åt prioriterade grupper. Dessa grupper är personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna, personer som har annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar.

I Trollhättans Stad finns en särskild tillgänglighetsbibliotekarie som arbetar med utveckling av den fysiska tillgängligheten, riktade hjälpmedel och medier för alla åldrar. Tjänsten är placerad på Stadsbiblioteket. Tillgänglighetsbibliotekarien ansvarar för samordningen av tillgänglighetsarbetet inom samtliga bibliotek. I syfte att styra och tydliggöra tillgänglighetsarbetet finns också en Handlingsplan för tillgänglighet för perioden 2020–2023 som gäller för Stadsbiblioteket.

Det finns också en bibliotekarie med särskilt ansvar för området mångspråk. Tjänsten är placerad på stadsbiblioteket. I intervjuer uppges att arbetet med mångspråk har varit eftersatt under en tid. Det beror på att ansvaret inledningsvis inte flyttades över till någon annan när tidigare ansvarig för mångspråksarbetet avslutade sin tjänst. Mångspråksarbetet beskrivs dock nu vara under uppstart igen.

På samtliga bibliotek finns särskilda barn- och ungdomsbibliotekarier². Inom ramen för programverksamheten ordnas regelbundet evenemang riktade till barn och ungdomar i olika åldrar. Biblioteken arbetar även utifrån Trollhättans Stads Läsförmedlingsplan för 2020. I planen framgår hur biblioteken ska arbeta läsförmedling för barn och ungdomar samt vilka aktiviteter som ska genomföras i samarbete med bland annat förskola, grundskola, barnomsorg och fritidsgårdar. Eftersom Kronan bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek sker där ett särskilt nära samarbete mellan biblioteket och skolan.

2.3. Bibliotekets arbete med demokratiuppdraget

I bibliotekets uppdrag ingår att verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Som en del i detta uppdrag arbetar biblioteken i Trollhättan exempelvis med digital handledning. Bibliotekens lokaler används

² På Stadsbiblioteket finns en avdelning som arbetar riktat mot barn och ungdomar. På Sylte bibliotek finns en barn- och ungdomsbibliotekarie. På Kronan bibliotek arbetar en barn- och ungdomsbibliotekarie samt en ungdomsbibliotekarie.

också som vallokaler. Biblioteken arbetar även till viss del med bland annat medborgardialog. I nuläget är det dock ingen funktion som har särskilt ansvar för demokratiuppdraget. Vid intervjuer anges att det finns behov av att utveckla arbetet med demokratifrågor, framförallt vad gäller kompetens kring medborgardialog.

2.4. Vår bedömning

Kommunallagen anger att nämnden ska se till att verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt och i enlighet med aktuell lagstiftning. Enligt bibliotekslagen ska biblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer som har annat modersmål än svenska samt barn och ungdomar. Biblioteken ska även verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. För att nämnden ska kunna leva upp till dessa krav fordras en tydlig och effektiv organisation som har förutsättningar och kompetens att arbeta med de målgrupper som ska prioriteras.

Vi bedömer att nämnden i huvudsak säkerställt en ändamålsenlig organisation för biblioteksverksamheten, men att det finns vissa utvecklingsområden. Vår granskning visar att organisationen har anpassats efter de behov som finns i respektive biblioteks närområde och efter de prioriterade grupperna. Det finns en utsedd tillgänglighetsbibliotekarie och en bibliotekarie som ansvarar för mångspråk. På samtliga bibliotek finns barn- och ungdomsbibliotekarier. Det saknas dock formellt ansvar för området demokrati och medborgardialog.

Vår granskning visar vidare att det finns otydligheter i ansvarsfördelning mellan Kronan bibliotek och övriga bibliotek. Samverkansformer har inte tydliggjorts. Långa beslutsvägar som delvis beror på otydliga beslutsmandat riskerar enligt vår bedömning att skapa ineffektivitet i verksamheten.

3. Uppdrag och riktlinjer

3.1. Styrdokument

De huvudsakliga styrdokument som reglerar biblioteksverksamheten i Trollhättans Stad är stadens biblioteksplan samt stadens mål- och resursplan. Båda dessa dokument har antagits av kommunfullmäktige. Därtill finns en verksamhetsplan för kultur- och fritidsverksamheten som har antagits av Kultur- och fritidsnämnden. I styrdokumenterna framgår bibliotekens uppdrag i form av mål och indikatorer i mål- och resursplanen och verksamhetsplanen, samt aktiviteter i biblioteksplanen.

Mål- och resursplanen fastställs av kommunfullmäktige vid ny mandatperiod. Planen innefattar också kommunens budget som uppdateras årligen. Planen innehåller fullmäktiges fokusområden och fullmäktiges prioriterade mål. För år 2020 finns tre prioriterade mål:

- ▶ Ökad jämlikhet och trygghet med särskilt fokus på barn, unga och äldre
- ▶ Öka hastigheten mot ett klimatsmart Trollhättan
- ▶ Utveckla och stärka den lokala kraften

Enligt stadens styrmodell ska nämnderna anta egna mål utifrån fullmäktiges prioriterade mål. Kultur- och fritidsnämndens antagna verksamhetsplan för 2020 innehåller totalt 15 nämndmål. Till nämndmålen finns indikatorer kopplade. Tio av indikatorerna i nämndens verksamhetsplan har koppling till biblioteksverksamheten. Utifrån indikatorerna tar biblioteksverksamheten fram aktiviteter som verksamheten ska arbeta med under året för att nå målen. Målkedjan för ett av kommunfullmäktiges prioriterade mål illustreras i nedanstående bild som ett exempel³.

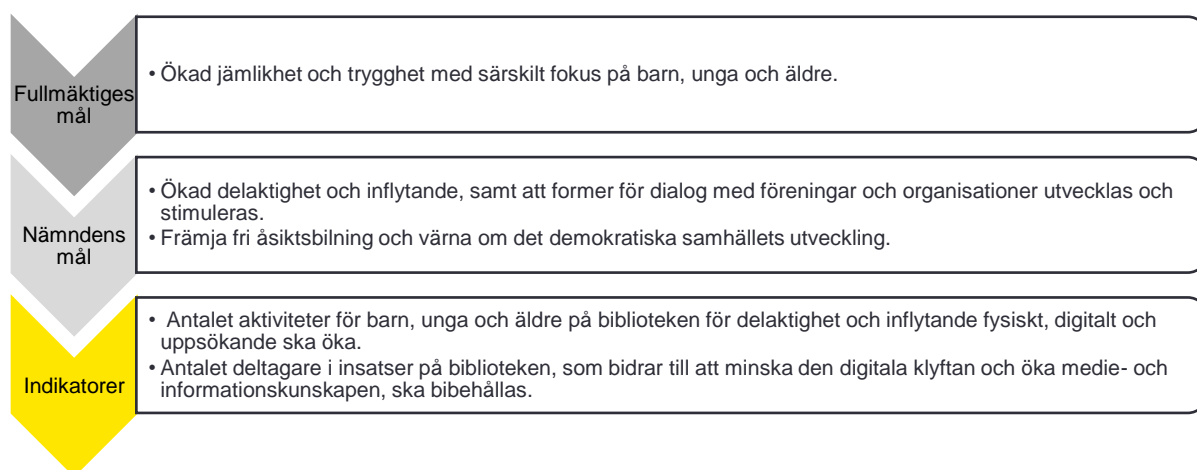

Bild 2. Mål med koppling till biblioteksverksamhet i verksamhetsplan 2020

Kommunfullmäktige har också antagit en *biblioteksplan* för perioden 2020–2023. Biblioteksplanen är uppbyggd utifrån tre fokusområden:

³ Samtliga mål och indikatorer som rör biblioteksverksamheten redovisas i bilaga 5.

- ▶ Biblioteket för ökad jämlikhet och jämställdhet med särskilt fokus på barn, unga och äldre
- ▶ Biblioteket i långsiktig samverkan för att stärka kommunens varumärke
- ▶ Biblioteket – klimatsmart verksamhet som är ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

Utifrån dessa tre områden beskrivs vilka aktiviteter verksamheten ska arbeta med. Aktiviteterna i biblioteksplanen är samma aktiviteter som i nämndens verksamhetsplan.

Nedan visas ett exempel på aktiviteter som verksamheten tagit fram och ska arbeta med utifrån verksamhets- och biblioteksplanen.

Indikator (i verksamhetsplan)	Aktiviteter (i verksamhetsplan och biblioteksplan)
Antalet deltagare i insatser på biblioteken som bidrar till att minska den digitala klyftan ska bibehållas	<ul style="list-style-type: none"> • Förstärka digitala tjänster för att matcha användarnas behov • Samverka kring digitala medier med flera parter • Pröva nya arbetsmetoder för ökad digital delaktighet
Öka medie- och informationskunskapen hos invånarna	<ul style="list-style-type: none"> • Utveckla personalens kompetens och arbetssätt inom medie- och informationskompetens

Bild 3. Exempel på aktiviteter i nämndens verksamhetsplan 2020 och i biblioteksplanen för 2020-2023.

Utöver de politiskt beslutade styrdokumenterna har biblioteksverksamheten som tidigare nämnt tagit fram en läsrämjandeplan samt en tillgänglighetsplan. Utöver dessa planer finns inga ytterligare riktlinjer för hur verksamheten ska arbeta för att nå de politiska uppdragen.

Av genomförda intervjuer framkommer att chefer och medarbetare upplever att de politiskt beslutade styrdokumenterna är tydliga och enhetliga samt väl förankrade i verksamheten. Chefer, bibliotekarier och nämnden är väl förtrodda med de styrdokument som reglerar verksamheten. De har även kunskap om och förståelse för vilka mål de ska arbeta mot samt hur verksamheten ska arbeta mot målen. Verksamheten är delaktig i arbetet med att ta fram mål och indikatorer i verksamhetsplanen samt i upprättandet av biblioteksplanen.

3.2. Måluppfyllelse

Indikatorerna i verksamhetsplanen för 2020 har följts upp per april. Uppföljningen visar såhär långt på god måluppfyllelse.⁴ Både Kronan bibliotek och övriga biblioteksverksamheten prognostiserar också budget i balans vid årets slut.

I uppföljningen framgår att indikatorer kopplade till sociala aktiviteter påverkats av covid-19. Bland annat har arrangemang fått ställas in.

⁴ Måluppfyllelsen redovisas i bilaga 5.

3.3. Vår bedömning

Kultur- och fritidsnämnden har enligt stadens styrmodell ansvar för att styra verksamheten mot fullmäktiges mål. Nämnden ska besluta om verksamhetsplan med målsättningar utifrån fullmäktigemålen. Därtill ska det enligt bibliotekslagen finnas en biblioteksplan.

Vi bedömer att Kultur- och fritidsnämnden har säkerställt att det finns tydliga uppdrag och ändamålsenliga riktlinjer för biblioteksverksamheten. Nämnden har antagit egna mål utifrån fullmäktiges mål- och resursplan. Fullmäktige har antagit en biblioteksplan för 2020–2023. Utifrån biblioteksplanen har nämnden tillsett att aktiviteter har tagits fram. Granskningen visar att styrdokumentet är väl förankrade i verksamheten. Biblioteksverksamheten redovisar också god måluppfyllelse per april 2020.

4. Resursfördelning

4.1. Budget och utfall

De ekonomiska resurserna för biblioteken i Trollhättans Stad utgörs av dels rambudget, dels statliga bidrag. Kultur- och fritidsnämnden beslutar om rambudget för respektive verksamhetsområde. De statliga bidragen ansöker biblioteksverksamheten löpande om.

För år 2020 har biblioteksverksamheten⁵ tilldelats 24,1 mkr i rambudget. Verksamheten har fått 1,75 mkr i statliga bidrag. Rambudgeten för Kronan bibliotek är 2,5 mkr och verksamheten har fått 451 000 kronor i statliga bidrag. Vid tertialrapporteringen per april 2020 redovisar biblioteksverksamheten (exklusive Kronans bibliotek) en positiv avvikelse för perioden om 231 000 kronor. Kronans bibliotek redovisar en positiv avvikelse om 114 000 kronor. Avvikelserna beror främst på inställda arrangemang och färre bokinköp än beräknat på grund av covid-19. Prognosen för helåret är en budget i balans för både biblioteksverksamheten och Kronans bibliotek.

År 2019 tilldelades biblioteksverksamheten 24,1 mkr rambudget och redovisade ett utfall i balans vid årets slut med en positiv avvikelse om 13 000 kronor. Kronan bibliotek hade en budget på 2,4 mkr och redovisade ett negativt utfall med en avvikelse om minus 87 000 kronor.

4.2. Nettokostnad

Av nyckeltal hämtade från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) framgår att biblioteksverksamheten i Trollhättans Stad har höga nettokostnader per invånare⁶ i jämförelse med liknande kommuner⁷.

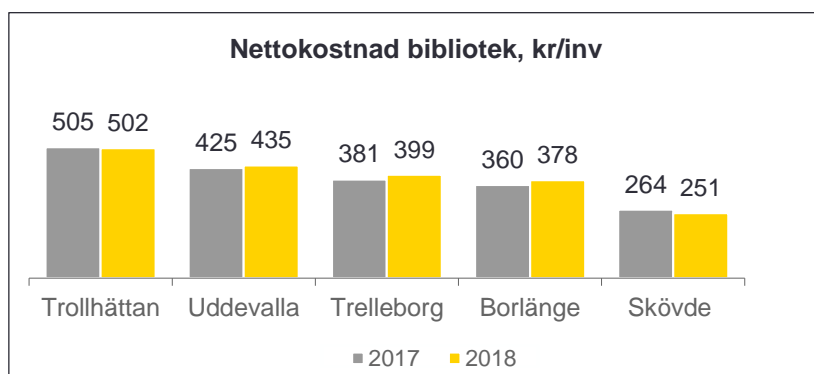

Bild 4. Nettokostnaden för bibliotek i Trollhättan Stad och liknande kommuner. (Källa: Kolada)

⁵ Stadsbiblioteket, Bokbussen och Sylte bibliotek

⁶ Nettokostnad för bibliotek, dividerat med antal invånare totalt per den 31 december 2017 och 31 december 2018. Med nettokostnad avses bruttokostnad minus bruttointäkt. Avser kostnader/intäkter för tillhandahållande och förmedling av information samt utlåning av medier till allmänheten.

⁷ Liknande kommuner är framtaget av Kolada utifrån de fyra kommuner som är mest lika Trollhättans Stad sett till befolkning.

Biblioteksverksamhetens huvudsakliga kostnadsposter är personal, lokaler och inköp av böcker och andra medier. I genomförda intervjuer framkommer att den höga nettokostnaden i Trollhättans Stad främst beror på höga lokalkostnader. År 2019 var den totala lokalkostnaden för biblioteken 8,6 mkr⁸. Bakgrunden till de höga lokalkostnaderna är bland annat den renovering av Stadsbiblioteket som genomfördes under 2016. De intervjuade menar att Trollhättans Stad inte har högre personalkostnader eller högre personaltäthet än motsvarande kommuner. Nyckeltalsanalys bekräftar att personaltätheten i Trollhättans Stad inte sticker ut i jämförelse med liknande kommuner.

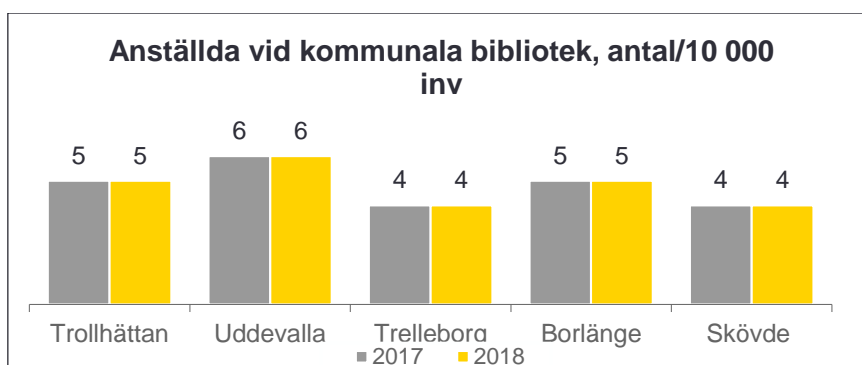

Bild 5. Antal anställda vid kommunala bibliotek per invånare för Trollhättan Stad och liknande kommuner. (Källa: Kolada)

4.3. Fördelning av resurser utifrån behov och uppdrag

För att bedöma om resurser läggs på rätt saker följer verksamheten flera nyckeltal som rör användande av bibliotekens tjänster. Det mest centrala nyckeltalet är besöksantal. Samtliga bibliotek i Trollhättans Stad har haft minskande besöksantal under flera år. Detta beskrivs dock som en nationell trend och inte något som är unikt för Trollhättans Stad. I jämförelse med liknande kommuner har Trollhättans Stads bibliotek något fler besök per invånare.

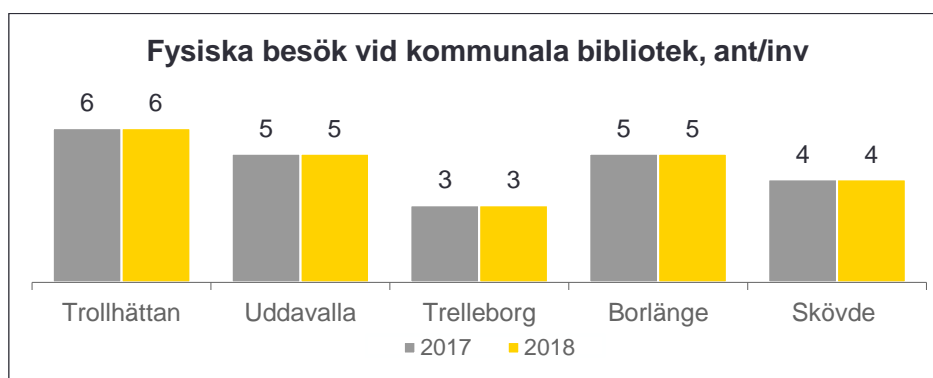

Bild 6. Fysiska besök vid kommunala bibliotek, antal/inv. (Källa: Kolada)

⁸Lokalkostnad per bibliotek: Stadsbiblioteket 7 614 tkr, Sylte bibliotek 485 tkr, Kronan bibliotek 521 tkr

Vid intervju nämns ett specifikt område där verksamheten inte anser att det finns tillräckliga resurser för att möta medborgarnas efterfrågan. Det handlar om utlån av E-böcker. Verksamheten har tvingats begränsa antalet utlån av E-böcker till fyra lån per låntagare och månad. Begränsningen har gjorts för att verksamheten ska kunna hålla budget, då kostnaden för att låna ut E-böcker är högre än för traditionella böcker. Efterfrågan på E-böcker uppges dock vara högre än fyra lån per person och månad. Det framgår även av verksamhetens nyckeltal att antal lån av E-böcker ökar, medan totalt antal utlån minskar⁹.

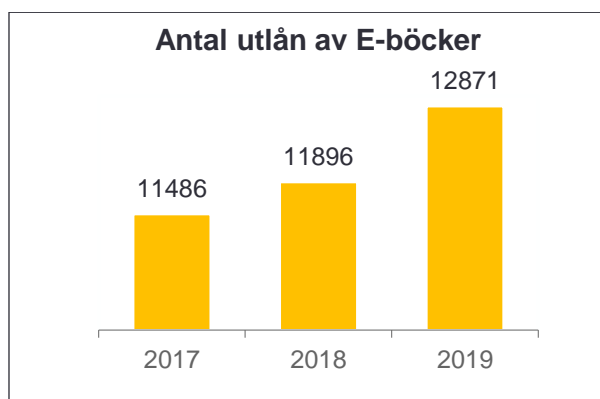

Bild 7. Antal utlån av E-böcker i Trollhättans Stad Stad

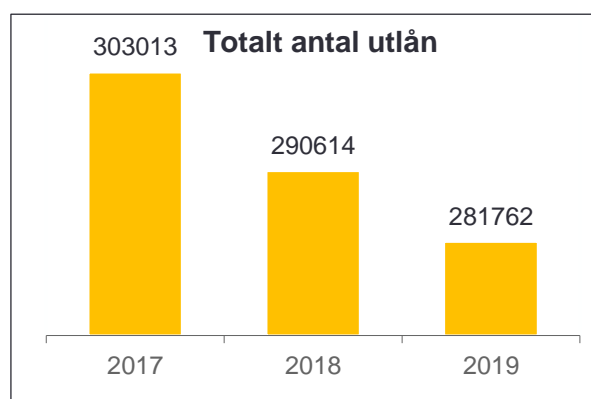

Bild 8. Totalt antal utlån¹⁰ i Trollhättans Stad

Av nyckeltal från Kolada framgår att Trollhättans Stad tillhör de 25 sämsta kommunerna gällande antal aktiva låntagare¹¹. Av intervju framgår att verksamheten är medveten om detta, men menar att antal besökare bättre återspeglar hur det går för verksamheten än antal utlån. Detta utifrån att bibliotekets uppdrag genom åren har blivit bredare och innefattar mer än utlån. Biblioteket förväntas vara ett kunskapscentrum, informationscentrum, kulturcentrum och socialt centrum. Verksamheten uppger dock att de hade kunnat öka antal utlån om det inte hade krävts begränsning i antal utlån av E-böcker.

Enligt de intervjuade kräver bibliotekets förändrade uppdrag kontinuerlig utveckling av verksamheten. Personalen behöver nya och bredare kompetenser och lokaler behöver anpassas för att passa både läsning och sociala aktiviteter. Bibliotekens utvecklings- och förändringsarbete har hittills i stor utsträckning möjliggjorts genom statliga bidrag. Verksamheten har i dagsläget extern finansiering i form av bidrag från Statens kulturråd till och med år 2021. Därefter är det osäkert om ytterligare statliga medel kommer att beviljas. Biblioteksverksamheten genomförde 2018 en utredning av resursfördelningen inom verksamheten. Utredningen gjordes på uppdrag av förvaltningen och syftade bland annat till

⁹ Av Kolada framgår att biblioteken i Trollhättans Stad har 0 utlån av E-böcker under 2018, vilket också har uppmärksammats i revisionens risk- och väsentlighetsanalys. Vid intervjuer framkommer att statistiken är felaktig, vilket beror på att verksamheten missat att rapportera in de korrekta siffrorna.

¹⁰ Avser ej E-böcker

¹¹ Antal aktiva låntagare på biblioteket dividerat med antal invånare totalt 31/12, multiplicerat med 1000. Med aktiva låntagare avses de som under året utfört minst en transaktion. Avser endast folkbibliotek, skolbibliotek ingår inte. (Kolada)

att se över bibliotekets resurser utifrån verksamhetens förändrade uppdrag. Utredningen visade på kommande utmaningar vad gäller finansiering. I utredningen framhölls behov av prioriteringar från nämnden för att balansera bibliotekets uppdrag med begränsade resurser. Också i intervjuer framkommer att verksamheten ser behov av prioritering från nämnden. I intervju med nämndens presidium framkommer att nämnden är medveten om risken för att de externa bidragen kan upphöra. Presidiet menar dock att det finns tillräckliga medel för att svara upp mot verksamhetens behov även om externa medel uteblir. Bland annat betonas att nämnden numera har möjlighet att överföra medel mellan fritidsverksamheten och kulturverksamheten, vilket skapar större flexibilitet i budgetarbetet.

4.4. Vår bedömning

Kultur- och fritidsnämnden ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet samt ansvara för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. För att nå dessa krav krävs att bibliotekets resurser fördelas ändamålsenligt, det vill säga att verksamheten når uppsatta mål och lagkrav inom ramen för sin tilldelade budget.

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning. Vår granskning visar att biblioteksverksamheten haft god måluppfyllelse och en budget i balans både under 2019 och per april 2020. Även om antal besökare till biblioteken i Trollhättans Stad har minskat, så ser besöksstatistiken bättre ut i Trollhättan än i jämförbara kommuner, vilket kan ses som ett tecken på att resurser lagts på ett eftertraktat utbud av böcker, medier och program. Vi noterar dock att biblioteken inte möter invånarnas efterfrågan på E-böcker.

Vi bedömer också att det finns risker vad gäller finansiering av verksamheten framåt. I det fall extern finansiering uteblir kommer delar av bibliotekens uppdrag att behöva prioriteras ned. Nämnden har enligt vår bedömning inte tydliggjort hur sådan prioritering ska ske eller vilka konsekvenser utebliven extern finansiering kan få.

5. Kontroll och uppföljning

5.1. Intern kontroll

Kultur- och fritidsnämnden antog i december 2019 en internkontrollplan för år 2020. Internkontrollplanen innehåller totalt fyra riskområden. Ett område rör biblioteksverksamheten; risk för uteblivna externa resurser för finansiering av verksamhet. I internkontrollplanen anges att flera av nämndens verksamheter finansieras med hjälp av externa medel, däribland biblioteksverksamheten. Om dessa bidrag uteblir kan det enligt internkontrollplanen få effekt på måluppfyllelse. Till följd av det ska en inventering av de externa resurser som finns och en konsekvensanalys av uteblivna externa bidrag genomföras under 2020.

5.2. Uppföljning

Uppföljning och återrapportering till Kultur- och fritidsnämnden avseende biblioteksverksamheten sker i tertial-, delårs- och årsrapport. Rapporterna följer upp både ekonomi och verksamhet. Den ekonomiska delen består av uppföljning av driftbudget och investeringsbudget. Uppföljning av verksamheten görs genom bedömning av måluppfyllelse utifrån de uppsatta indikatorerna. I verksamhetsuppföljningen beskrivs också vilka resultat som uppnåtts av genomförda aktiviteter.

Det sker ingen dokumenterad uppföljning av biblioteksplanen. Eftersom aktiviteterna i biblioteksplanen är desamma som i verksamhetsplanen följs biblioteksplanen dock indirekt upp i samband med uppföljning av verksamhetsplanen.

Utöver uppföljningarna till nämnden följer förvaltningen en större mängd nyckeltal. Nyckeltalen används internt för uppföljning och analys av verksamheten. De redovisas endast till nämnden på förekommen anledning.

5.3. Vår bedömning

Enligt kommunallagen ansvarar Kultur- och fritidsnämnden för att den interna kontrollen är tillräcklig. Utöver årsredovisningen ska nämnden, enligt Trollhättans Stads bestämmelser om styrning och ekonomi, rapportera sin prognos för måluppfyllelse till kommunfullmäktige två gånger per år.

Vi bedömer att nämnden i huvudsak har säkerställt en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av biblioteksverksamheten. Nämnden har fastställt en internkontrollplan för 2020 som grundar sig i en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnden har också följt upp sin verksamhet och budget i tertialrapport per april i enlighet med stadens bestämmelser om styrning och ekonomi. Vi noterar dock att det finns viss otydlighet kring hur biblioteksplanen följs upp. Även om biblioteksplanen under år 2020 innehåller samma aktiviteter som verksamhetsplanen så menar vi att nämnden ändå bör följa upp biblioteksplanen i sig. Detta i syfte att kunna bedöma om verksamheten arbetar i den riktning som fullmäktige beslutat om.

6. Samlad bedömning

6.1. Bedömning utifrån revisionsfrågorna

Revisionsfrågor	Bedömning
Har Kultur- och fritidsnämnden säkerställt att biblioteken har en ändamålsenlig organisation?	Ja, i huvudsak. Organisationen har anpassats efter behov i respektive biblioteks närområde och efter de prioriterade grupperna. Det finns dock behov av ytterligare kompetens vad gäller demokratiuppdraget. Det finns också otydligheter i ansvarsfördelningen mellan Kronan bibliotek och övriga biblioteksverksamheten.
Finns det tydliga uppdrag och ändamålsenliga riktlinjer för biblioteksverksamheten?	Ja. Nämnden har utifrån fullmäktiges mål- och resursplan antagit egna mål. Fullmäktige har antagit en biblioteksplan för 2020–2023 och utifrån den har nämnden tillsett att aktiviteter har tagits fram. Styrdokumenten är väl förankrade i verksamheten.
Har Kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning för biblioteksverksamheten?	Ja, i huvudsak. Biblioteksverksamheten visar per 2019 och per april 2020 god måluppfyllelse och en budget i balans. Det finns dock behov av att analysera konsekvenser och tydliggöra prioriteringar utifrån risk för minskad extern finansiering.
Har Kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig kontroll och uppföljning av biblioteksverksamheten?	Ja, i huvudsak. Nämnden har fastställt en internkontrollplan för 2020 som grundar sig i en risk- och väsentlighetsanalys. Nämnden har också följt upp sin verksamhet i enlighet med bestämmelser om styrning och ekonomi. Dock finns det viss otydlighet kring hur biblioteksplanen följs upp.

6.2. Slutsatser

Utifrån granskningens syfte och grunderna för ansvarsprövning är vår sammanfattande bedömning att nämnden i stort säkerställt en ändamålsenlig styrning av biblioteksverksamheten. Organisationen har anpassats för att säkerställa efterlevnad av bibliotekslagen och verksamhetens uppdrag. Styrande dokument är väl förankrade i verksamheten. Biblioteksverksamheten uppvisar per april 2020 en god måluppfyllelse och budget i balans. Samtidigt konstaterar vi att det finns en otydlighet kring beslutsmandat och samverkan mellan biblioteksverksamheten och Kronan bibliotek. Därtill genomgår verksamheten en förändring som i förlängningen kommer att påverka ekonomin, samtidigt som det finns en osäkerhet kring fortsatt extern finansiering. Nämnden har enligt vår bedömning inte analyserat eventuella verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser av detta.

Utifrån genomförd granskning rekommenderar vi Kultur och fritidsnämnden att:

- ▶ Tydliggöra samverkan och beslutsvägar mellan Kronan bibliotek och övriga biblioteksenheter.
- ▶ Se över konsekvenser av utebliven extern finansiering och tydliggöra vad verksamheten ska arbeta med utifrån risk för minskade resurser.
- ▶ Tydliggöra hur biblioteksplanen följs upp.

Elin Forså
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Rebecka Rask
Verksamhetsrevisor
Ernst & Young AB

Mikaela Bengtsson
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare
Ernst & Young AB

Bilaga 1. Bakgrund

Folkbibliotek tillhör kommunens lagstadgade verksamheter. Av bibliotekslagen (2013:801) framgår att varje kommun ska ha ett folkbibliotek. Folkbiblioteken ska vara tillgängliga för alla och anpassade till användarens behov. Det framgår även att folkbiblioteken särskilt ska främja läsning och tillgång till litteratur samt att varje kommun ska anta en biblioteksplan.

I Trollhättans Stad bedrivs biblioteksverksamhet vid Stadsbiblioteket, Bokbussen, Sylte bibliotek och Kronan bibliotek. Stadsbiblioteket arbetar övergripande för alla enheter och övriga enheter anpassar verksamheten efter behoven i närområdet.

Av nyckeltal hämtade från kommun- och landstingsdatabasen, Kolada, framgår att Trollhättans Stad under 2018 tillhörde de 25 procent sämsta kommunerna i landet vad gäller aktiva låntagare i kommunala bibliotek samt lån av E-böcker i kommunala bibliotek.

Kommunrevisionen har mot bakgrund av ovanstående och sin risk- och väsentlighetsanalys bedömt att det är väsentligt att granska om kultur- och fritidsnämnden säkerställt en ändamålsenlig styrning av biblioteksverksamheten. I *God revisionsred i kommunal verksamhet* framgår de grunder som revisorerna använder när de bedömer ansvarstagande i styrelse och nämnder. Ansvarsgrunder som är relevanta i denna granskning är bland annat brister i styrning och intern kontroll av verksamheten.

Bilaga 2. Revisionskriterier

Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policys och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning.

Kommunallagen 2017:725

Enligt 6 kap. 6 § kommunallagen ska nämnder besluta i frågor som rör förvaltningen och i frågor som de enligt lag eller annan författning ska ha hand om. Nämnden ska se till att verksamheten inom dess ansvarsområde bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Nämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt 11 kap. 1 § kommunallagen ska kommuner och regioner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i 10 kap. 2-6 §§. Fullmäktige ska besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen eller regionen. Om kommunen eller regionen har en sådan resultatutjämningsreserv som avses i 14 §, ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av den. Lag (2019:835).

Bibliotekslagen 2013:801

2 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska främja litteraturens ställning och intresset för bildning, upplysning, utbildning och forskning samt kulturell verksamhet i övrigt. Biblioteksverksamhet ska finnas tillgänglig för alla.

4 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

5 § Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

1. de nationella minoritetsspråken,
2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och
3. lättläst svenska.

7 § Folkbiblioteken ska särskilt främja läsning och tillgång till litteratur.

Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.

8 § Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

14 § I syfte att ge alla tillgång till landets samlade biblioteksresurser ska bibliotek och bibliotekshuvudmän inom det allmänna biblioteksväsendet samverka.

Trollhättans biblioteksplan 2020–2023 (antagen av kommunfullmäktige)

Planen redogör för biblioteket som mötesplats, tillgänglighet och bemötande, verksamhetsutbud, samverkan och marknadsföring. Vidare redovisar planen folkbibliotekens och skolbibliotekens olika roller. Även bibliotekets framtida utveckling behandlas där framtida målgrupper, biblioteket som mötesplats, marknadsföringsbehov, nya arbetsmetoder och kompetensutveckling beskrivs.

Mål- och resursplan 2020 (antagen av kommunfullmäktige)

I Trollhättans Stad mål- och resursplan redogörs visionen och de prioriterade mål som nämnderna ska arbeta med.

Bestämmelser för styrning av verksamhet och ekonomi

Kommunfullmäktiges bestämmelser för styrning av verksamhet och ekonomi. Av bestämmelserna framgår stadens målstyrning och ekonomistyrning.

Bilaga 3. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Kultur- och fritidsnämndens presidium
- ▶ Förvaltningschef
- ▶ Tillförordnad bibliotekschef
- ▶ Chef för Kronan kulturhus
- ▶ Chef för avdelning barn och unga på Stadsbiblioteket
- ▶ Tre bibliotekarier

Dokument

- ▶ Biblioteksplan 2020–2023
- ▶ Mål- och resursplan för 2020
- ▶ Verksamhetsplan 2020
- ▶ Verksamhetsredogörelse 2020
- ▶ Måttboken 2019
- ▶ Interkontrollplan 2020
- ▶ Risk och väsentlighetsanalys 2020
- ▶ Bestämmelser om styrning av verksamhet och ekonomi
- ▶ Handlingsplan för tillgänglighet 2020–2023
- ▶ Läsförbättringsplan 2020
- ▶ Redovisning av uppdrag fördelning av biblioteksresurser 2018

Bilaga 4. Organisationsbeskrivning per bibliotek

Stadsbiblioteket och bokbussen

Stadsbibliotekets uppdrag är att fungera som en sambandscentral för hela kommunens folkbibliotek. Utbudet är störst och många av tjänsterna är samlade på stadsbiblioteket för att ge övergripande service till hela staden. Det finns programverksamhet för alla åldrar.

För äldre och personer med funktionsnedsättning hjälper bibliotekspersonalen barn, unga och vuxna med läs- och skrivsvårigheter att få tillgång till egen nedladdning av talböcker via en nationell biblioteksdatabas, Legimus. Biblioteket levererar böcker till personer som av olika skäl inte har möjlighet att på egen hand besöka biblioteket genom sin *Boken kommer-verksamhet*. Boken kommer verksamheten innebär att låntagare får utvalda böcker levererade till hemmet via särskild transport. Stadsbiblioteket samverkar med föreningar och omsorgen för dessa målgrupper och representerar biblioteket på olika arenor för äldre och funktionsnedsatta. Biblioteket köper in olika sorters medier som efterfrågas av utrikesfödda. Det kan bland annat vara lexikon, svensk grammatik, kursböcker, språkkurser, lättläst svensk litteratur och körkortsböcker. På stadsbiblioteket finns en särskild avdelning för barn och unga där barn och ungdomsbibliotekarier arbetar. Inom området arbetar avdelningen bland annat med läsförmedlande arbete, erbjuder lovaktiviteter och tar emot gruppbesök från förskolor och skolor. Stadsbiblioteket arbetar med digital handledning, både i grupp och enskilt.

Stadsbiblioteket har 22 anställda varav en bibliotekschef, 2 avdelningschefer 9 bibliotekarier, 4 biblioteksassistenter. Inom stadsbiblioteket finns även vaktmästare, ekonomi- och personalredogörare, kommunikatör, teamledare, biblioteksmedarbetare. Det finns även två assistenter, en från Kronan bibliotek och en från Sylte, som går in en gång i veckan på stadsbiblioteket. Av dessa 22 anställda är det 2 bibliotekarier och 2 bokbusschaufförer som arbetar med bokbussen men även har arbetspass på stadsbiblioteket. Stadsbiblioteket har flera anställda med specialfunktioner, såsom tillgänglighetsbibliotekarie, IT-bibliotekarie och vaktmästare som nyttjas av alla biblioteksenheter.

Sylte bibliotek

Sylte bibliotek arbetar riktat mot områdets invånare med särskilt fokus på barn och unga. Biblioteket har många besökare med annat modersmål än svenska. Sylte bibliotek är ett mindre bibliotek, men ska erbjuda samma grundutbud av tjänster och medier som övriga bibliotek. Utbudet är delvis riktat utifrån befolkningsammansättningen i närområdet. Sylte erbjuder programverksamhet som framförallt består i sagostunder för förskolebarn, läsecirkel för skolbarn samt särskilda lovaktiviteter. Sylte har ett särskilt uppdrag gällande bevakning och inköp av litteratur och annan media på finska. För personer med funktionsnedsättning samarbetar Sylte bland annat med Sjuntorpsskolans specialpedagog avseende egen nedladdning av bibliotekets talboksdatabas för elever med läsnedsättning.

Sylte bibliotek har tre anställda, en avdelningschef, en bibliotekarie och en biblioteksassistent. Biblioteksassistent arbetar på stadsbiblioteket en dag i veckan.

Kronan bibliotek

Kronan bibliotek har liknande målgrupper som Sylte bibliotek. Kronan bibliotek har fokus på barn och unga samt personer med annat modersmål. Biblioteket erbjuder ett grundutbud av tjänster och medier men i begränsad omfattning. Inom biblioteket arrangeras programverksamhet bland annat genom studiecirklar på lätt svenska, träffpunkter för seniorer, digital handledning och sagostunder på flera språk. För äldre och personer med funktionsnedsättning erbjuder Kronan bibliotek handledning i bibliotekets talboksdatabas för personer med läsnedsättning. Biblioteket har även ett stort utbud av lättlästa böcker. En stor del av bibliotekets bokanslag går till bland annat språkkurser, lättläst litteratur på svenska och böcker på de språk som finns representerade i närområdet.

Kronan bibliotek är ett integrerat folk- och skolbibliotek och har därmed ett tätt samarbete med skolan. Det finns även en bibliotekarie på kronan som utöver sin tjänst inom kultur och fritid även jobbar 50% som skolbibliotekarie. Kronan bibliotek erbjuder bland annat sagostunder för förskolan samt öppna flerspråkiga sagostunder. Kronan bibliotek har en avdelningschef, två bibliotekarier varav en arbetar 50% som skolbibliotekarie för utbildningsförvaltningen samt två biblioteksassistenter varav en arbetar en dag i veckan på stadsbiblioteket.

Bilaga 5. Måluppfyllelse

Kultur- och fritidsnämndens mål 2020	Indikatorer kopplade till biblioteksverksamheten	Mål (helår)	Utfall april 2020
<ul style="list-style-type: none"> • mer jämlika och jämställda livsvillkor och goda och trygga uppväxtvillkor • ökat välbefinnande samt stimulera och skapa förutsättningar för fysisk aktivitet • skapa förutsättningar för livslångt lärande och utveckling för ökad samhällsgemenskap. 	Antalet läsfrämjande insatser på biblioteken för barn och unga 0–25 år ska bibehållas	1304	414
	Färdigställande och antagande av en Kulturplan för barn och unga		Ej färdigställd
<ul style="list-style-type: none"> • att öka tillgängligheten till positiva och trygga mötesplatser som främjar mångfald och inkludering. 	Antal besökare på Kronan bibliotek ska bibehållas	72 500	25 000
<ul style="list-style-type: none"> • ökad delaktighet och inflytande, samt att former för dialog med föreningar och organisationer utvecklas och stimuleras. • att främja fri åsiktsbildning och värna om det demokratiska samhällets utveckling. 	Antalet aktiviteter för barn, unga o äldre på biblioteken för delaktighet och inflytande, fysiskt, digitalt och uppsökande ska öka	10	3
	Antalet deltagare i insatser på biblioteken som bidrar till att minska den digitala klyftan ska bibehållas och öka medie- och informationskunskapen hos invånarna	319	71

Kultur- och fritidsnämndens mål 2020 (forts.)	Indikatorer kopplade till biblioteksverksamheten	Mål (helår)	Utfall april 2020
<ul style="list-style-type: none"> att energianvändningen minskar ökad kunskap om hållbar konsumtion och miljömedvetna val för minskad klimatpåverkan 	Antalet aktiviteter som ökar kunskapen om ekologisk hållbarhet ska öka	12	4
<ul style="list-style-type: none"> att stärka kommunens varumärke, utveckla den internationella profilen och se mångfalden som en styrka att erbjuda arrangemang av god kvalitet för både trollhättebor och besökare, att utveckla Trollhättan som studentstad. 	Antalet offentliga publika kulturarrangemang i samverkan med civilsamhället och arrangerande aktörer, där Kultur- och fritidsförvaltningen har en aktiv roll, ska bibehållas.	10	2
<ul style="list-style-type: none"> att stimulera lokala initiativ och utveckla samverkan med andra aktörer för att stärka den lokala kraften, såväl i tätorten som i småtätorterna, för att åstadkomma positiv utveckling. att stärka och utveckla de arrangerande kulturföreningarna, studieförbunden och andra intresseorganisationer. 	Antal externa (civilsamhället) samverkanspartners inom biblioteksverksamheten ska bibehållas	13	7
<ul style="list-style-type: none"> bidra till utvecklingen av kreativa näringar, kreativitet och entreprenörskap, samt strategier för dessa. 	Antal ungdomsproducerade aktiviteter ska öka inom Kultur- och fritidsförvaltningen.	508	249

Kultur- och fritidsnämndens mål 2019	Indikatorer kopplade till biblioteksverksamheten	Mål (helår)	Utfall dec 2019
<ul style="list-style-type: none"> Bibliotekets läsfrämjande insatser ska bibehållas. (Målet uppfylls) 	Antalet läsfrämjande insatser på biblioteken för barn och unga 0–25 år ska bibehållas	1112	1304
	Antal läsfrämjande insatser för vuxna 26 år -	100	398
	Antal deltagande vid läsfrämjande insatser för barn och ungdomar 0–25	10 000	10 741
	Antal deltagande vid läsfrämjande insatser för vuxna 26 år -	1 000	1 769
<ul style="list-style-type: none"> Stadsbibliotekets mediebestånd och utbud ska motsvara behovet för invånare med utländsk bakgrund. (Målet uppfylls) 	Inköp av medier i % av medieanslaget för invånare med utländsk bakgrund. Snitt för samtliga bibliotek.	25	27
<ul style="list-style-type: none"> Trollhättans stadsbibliotek ska erbjuda ett rikt och varierat programutbud (exkl. Kronan). (Målet uppfylls) 	Antal program för barn 0–12 år	55	190
	Antal program för ungdomar 13–25 år	10	7
	Antal program för vuxna 26 år -	58	151
<ul style="list-style-type: none"> För att minska den digitala klyftan ska kommuninvånare erbjudas kompetensutveckling i IT som verktyg. God tillgång till publika datorer ska erbjudas. (Målet uppfylls) 	Antal bokade internettillfällen vid huvudbiblioteket	16 300	17 433
	Antal bokade internettillfällen vid Sylte bibliotek	2 250	1 162
	Antal bokade internettillfällen vid Kronans bibliotek	6 060	5 331
	Antal deltagare i kompetensutvecklingsinsatser vid huvudbiblioteket	100	205
	Antal deltagare i kompetensutvecklingsinsatser vid Sylte bibliotek	15	28
	Antal deltagare i kompetensutvecklingsinsatser vid Kronans bibliotek	15	55